

SVEA HOVRÄTT
Avdelning 02
Rotel 020102

DOM
2018-05-18
Stockholm

Mål nr
T 82-16

KÄRANDE

1. Seventhsun Holdings Limited, HE 139917
Esperidon 12, 4th Floor
1087 Nicosia
Cypern

2. Javelinia Limited, HE 191887
Samma adress

3. Aventon Limited, HE 193551
Samma adress

4. Stanorode Limited, HE 181170
Samma adress

5. Wildoro Limited, HE 191903
Samma adress

Ombud för 1–5: Advokaten Jonas Wetterfors och jur.kand. Ponthus Andersson
Hellström Advokatbyrå KB
Box 7305
103 90 Stockholm

SVARANDE

Republiken Polen
Prokuratoria Generalna Skarbu Panstwa
Glowny Urzad Prokuratorii Generalnej Skarbu Panstwa
ul. Hoza 76/78
00-682 Warszawa
Polen

Företrädd av: Anna Mazgajska, samma adress

SAKEN

Klander av skiljedom

Hovrättens domslut, se nästa sida.

Dok.Id 1349759

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 00	08-561 675 09	måndag – fredag 09:00-15:00
		E-post: svea.avd2@dom.se www.svea.se		

HOVRÄTTENS DOMSLUT

1. Hovrätten avslår Republiken Polens avvisningsyrkande.

  2. Hovrätten lämnar Seventhsun Holdings Limiteds, Javelinia Limiteds, Aventon Limiteds, Stanorode Limiteds och Wildoro Limiteds talan utan bifall.

  3. Seventhsun Holdings Limited, Javelinia Limited, Aventon Limited, Stanorode Limited och Wildoro Limited ska solidariskt ersätta Republiken Polen för rättegångskostnader med 18 819,90 euro samt ränta på beloppet enligt 6 § räntelagen från dagen för hovrättens dom till dess betalning sker.
-

BAKGRUND

Mellan Republiken Polen och Republiken Cypern gäller ett bilateralt investeringsavtal – Agreement between the Republic of Poland and the Republic of Cyprus for the Promotion and Reciprocal Protection of Investments of 4 June 1992 (investeringsavtalet).

Seventhsun Holdings Limited, Jevelinia Limited, Avention Limited, Stanorode Limited och Wildoro Limited (i fortsättningen gemensamt benämnda bolagen) förvärvade under åren 2004–2007 sammanlagt 62,13 procent av aktierna i det polska stålbolaget Huta Pokoj SA (Huta Pokoj). Sedan år 2007 har straff- och civilrättsliga processer drivits mot bolagen och dess ställföreträdare i Polen. Inom ramen för dessa processer har flera beslut om preventiva tvångsåtgärder fattats, innefattande arresteringsorder mot de fyra företrädarna för bolagen, beslut med innebörd att beslagta bolagens aktier i Huta Pokoj, suspendering av en styrelseledamot i Huta Pokoj, Boris Bannai, samt beslut om att vinstutdelningar inte får ske från Huta Pokoj till bolagen. Bolagen har också hindrats från att delta i bolagsstämmor i Huta Pokoj.

I oktober 2012 påkallade bolagen skiljeförfarande mot Republiken Polen och yrkade att skiljenämnden skulle fastställa att bolagen var ägare till aktierna i Huta Pokoj, att Republiken Polen skulle förpliktas att betala skadestånd inklusive ränta för brott mot investeringsavtalet samt ersättning för rättegångskostnader. Bolagen gjorde gällande dels att Republiken Polen inte skyddat deras investering i Huta Pokoj, dels att Republiken Polen direkt exproprierat deras aktieinnehav i Huta Pokoj utan att utge skälig ersättning. Bolagen yrkade även ersättning för uteblivna vinstutdelningar från Huta Pokoj.

Republiken Polen gjorde i första hand gällande att bolagen inte haft rätt att påkalla skiljeförfarande eftersom de inte uppfyllde vissa krav enligt artikel 9 i investeringsavtalet. I andra hand bestred Republiken Polen bolagens talan och anförde att bolagen inte var rättmätiga ägare till aktierna i Huta Pokoj.

Skiljenämnden (Jernej Sekolec, Kaj Hobér och Piotr Nowaczyk) beslutade att genom särskild skiljedom (Partial Award) avgöra om kraven i artikel 9 i investeringsavtalet var uppfyllda, om bolagen innehade en ”investering” och var att betrakta som ”investerare” enligt avtalet och om Republiken Polen hade åsidosatt sina åtaganden att skydda bolagens investeringar och i stället exproprierat investeringarna. Genom särskild skiljedom den 13 oktober 2015 fann skiljenämnden att den var behörig att pröva tvisten samt att det inte var visat att Republiken Polen brutit mot investeringsavtalet. Skiljenämnden avslag därför bolagens krav på skadestånd.

Genom skiljedom den 4 januari 2016 (Final Award) prövade skiljenämnden fördelningen av kostnaderna för förfarandet.

Platsen för skiljeförfarandet var Stockholm och Stockholms Handelskammars Skiljedomsinstitut (SCC) skiljedomsregler var tillämpliga på förfarandet.

Skiljenämnden bestod av

YRKANDEN M.M.

Bolagen har yrkat att hovrätten ska ogiltigförklara alternativt upphäva dels den särskilda skiljedomen (Partial Award), dels punkterna (a) och (c), sista stycket, i den slutliga skiljedomen (Final Award) i skiljemål SCC V 2012/138.

Republiken Polen har bestritt bolagens talan. När det gäller den slutliga skiljedomen har Republiken Polen yrkat att bolagens talan i den delen ska avvisas.

Bolagen har bestritt Republiken Polens avvisningsyrkande.

Parterna har yrkat ersättning för rättegångskostnader.

Målet har med stöd av 53 kap. 1 § och 42 kap. 18 § första stycket 5 rättegångsbalken avgjorts utan huvudförhandling.

PARTERNAS STÅNDPUNKTER I AVVISNINGSFRÅGAN**Republiken Polen**

En talan om klander av skiljedom ska väckas genom ansökan om stämning. Bolagen har inte väckt någon talan avseende den slutliga skiljedomen genom ansökan om stämning. I stället har bolagen den 5 januari 2016 gett in en handling benämnd ”komplettering”. Eftersom klander i mål om ogiltigförklaring eller upphävande av den slutliga skiljedomen inte har väckts på rätt sätt, ska talan i denna del avvisas.

Att den slutliga skiljedomen meddelades efter det att ansökan om stämning avseende den särskilda skiljedomen gavs in till hovrätten, samt att bolagen i kompletteringen den 5 januari 2016 åberopat samma omständigheter som i sin ursprungliga talan, innebär inte att man kan bortse från de formkrav som gäller för klander av skiljedom.

Den särskilda skiljedomen och den slutliga skiljedomen är två separata avgöranden. Även om en klandertalan skulle kunna väckas på annat sätt än genom en ansökan om stämning, kan det inte ske i ett mål avseende klander av en helt annan skiljedom. Reglerna om ändring av talan i 13 kap. 3 § rättegångsbalken tillåter inte att två olika käromål kombineras på detta formlösa sätt. Förening av mål ska i stället hanteras enligt 14 kap. rättegångsbalken.

Bolagen

Det saknas skäl att avvisa yrkandet om upphävande av den slutliga skiljedomen eftersom det inte är fråga om en otillåten taleändring enligt 13 kap. 3 § rättegångsbalken. Bolagen angav redan i stämningsansökningen att man senare kunde komma att framställa ett yrkande om ändring eller upphävande av den slutliga skiljedomen. Den slutliga skiljedomen meddelades den 4 januari 2016 och bolagen kompletterade sin talan den 5 januari 2016 så att den avsåg även den slutliga skiljedomen. Den relevanta omständigheten var redan åberopad, vilket innebär att bolagens talan inte ändrats.

Den slutliga skiljedomen är vidare en omständighet som blev känd först efter att ansökan om stämning hade getts in. Yrkandet avseende den slutliga skiljedomen stöder sig på väsentligen samma grund som yrkandena avseende den särskilda skiljedomen. Om det finns grund för att ogiltigförklara eller upphäva en särskild skiljedom, finns det av samma skäl grund för att undanröja partens skyldighet att ersätta motpartens kostnader.

PARTERNAS GRUNDER I OGILTIGHETS- OCH UPPHÄVANDEDELARNA

Bolagen

Skiljedomarna ska ogiltigförklaras alternativt upphävas dels eftersom de är uppenbart oförenliga med grunderna för rättsordningen i Sverige, dels eftersom skiljenämnden har begått handläggningsfel som har inverkat på målets utgång (33 § första stycket 2 respektive 34 § första stycket 6 lagen, 1999:116, om skiljeförfarande, LSF). Bolagen var inte vållande till att handläggningsfelen begicks. Bolagen har inte heller avstått från att göra gällande dessa omständigheter.

Handläggningsfelen bestod i att skiljenämnden felaktigt ogillade bolagens editionsyrkanden samtidigt som den ogillade bolagens talan mot Republiken Polen om brott mot investeringsavtalet med motiveringen att bolagen inte hade lagt fram bevisning i frågan om lagligheten eller olagligheten i vidtagna tvångsåtgärder. Genom skiljenämndens beslut att avslå bolagens editionsyrkanden bereddes bolagen inte tillfälle att i erforderlig omfattning utföra sin talan och presentera bevisning. Bolagen nekades att få del av den bevisning som, enligt den uppfattning som Republiken Polen hade redovisat, utgjorde grunden för lagligheten av ingripande och långvariga tvångsåtgärder mot bolagen, samtidigt som bolagen ålades bevisbördan för att tvångsåtgärderna var olagliga enligt polsk eller internationell rätt. Bolagen vållade inte felen eftersom de begärde att Republiken Polen skulle prestera bevisning som kunde styrka lagligheten av tvångsåtgärderna. Att som skiljenämnden gjorde ålägga bolagen bevisbördan för olagligheten i de av Republiken Polen vidtagna tvångsåtgärderna – en bevisbördan som nämnden måste ha förstått att bolagen inte kunde möta fullt ut – och i stället uteslutande basera sina slutsatser på den ståndpunkt i

målet som Republiken Polen redovisade angående den påstådda lagligheten i tvångsåtgärderna uppfyller inte de krav på rättssäkerhet och en rättvis rättegång som ställs enligt den svenska rättsordningen. Skiljedomarna strider därför mot ordre public.

Republiken Polen

Skiljedomarna är inte oförenliga med grunderna för rättsordningen i Sverige. Skiljenämnden begick inte några handläggningsfel. Även om skiljenämnden begick sådana handläggningsfel, får de inte åberopas som grund för upphävande eller ogiltigförklaring av skiljedomens eftersom felet på inget sätt är uppenbart oförenliga med grunderna för rättsordningen i Sverige enligt 33 § första stycket 2 LSF. De påstådda handläggningsfelen påverkade inte heller utgången i målet. Även om det skulle ha förekommit handläggningsfel som är angripbara enligt 34 § första stycket 6 LSF, gjorde bolagen inte vederbörliga invändningar mot felet under skiljeförfarandet. De har därför förlorat rätten att göra felet gällande.

PARTERNAS UTVECKLING AV TALAN

Bolagen

Felaktigheter ifråga om editionsyrkanden och bevisfrågor

Skiljenämnden ogillade bolagens editionsyrkanden och lade samtidigt bevisbördan för olagligheten av de i Polen vidtagna tvångsåtgärderna på bolagen, vilket står i strid med bevissäkringsprincipen. Att detta är orimligt framgår tydligt av skiljenämndens beslut den 25 september 2014 om edition avseende åklagarens beslut gällande aktier (Procedural Order No 13, punkt C3). Skiljenämnden avslog editionsyrkandet på den grunden att bolagen inte hade bevisat att de inte hade tillgång till den begärda handlingen. Bolagen kunde omöjligen föra sådan bevisning, vilket skiljenämnden dock ansåg. Skiljenämnden nekade dessutom ett vittnesmål via videolänk med Boris Bannai, som i flera fall uppgavs ha tillgång till handlingar.

Det torde vara främmande för den svenska rättsordningen att en part som yrkar edition ska behöva bevisa att denne inte har tillgång till den begärda handlingen. Resultatet av skiljenämndens agerande blev att bolagen nekades att få del av bevisning avseende lagligheten i tvångsåtgärderna samtidigt som de ålades bevisbördan för att åtgärderna var olagliga. Bolagen fick inte tillfälle att i erforderlig omfattning utföra sin talan och fick således inte en rättvis rättegång. Skiljenämndens angreppssätt står i strid med grundläggande rättsprinciper, såväl svenska som internationella. Något allmänt intresse för de ingripande tvångsåtgärder som vidtagits (som är att likställa med en de facto expropriation) beträffande bolagens äganderätt till aktierna anfördes inte ens från Republiken Polens sida.

Det ifrågasätts om alla de beslut som Republiken Polen påstår lagligen har fattats ens existerar, i vart fall i skriftlig form. Det var ostridigt i skiljeförfarandet att det hade vidtagits tvångsåtgärder avseende de aktuella aktierna i Huta Pokoj som i praktiken betog bolagen alla möjligheter att utöva sina rättigheter i Huta Pokoj. Bolagen var den part som åtminstone presterade någon bevisning överhuvudtaget avseende lagligheten av tvångsåtgärderna, nämligen ett rättsutlåtande från och förhör med experten i polsk rätt, Michal Miedzinski, som även var ombud för bolagen, med möjlighet för Republiken Polen att hålla korsförhör med honom. Republiken Polen presterade i princip som enda bevis en översättning av tveksam kvalitet av ett brev eller en promemoria som upprättats av den polska åklagarmyndigheten angående de beslut som fattats av lokal åklagare och de tvångsåtgärder som vidtagits. Översättningen var gjord av Republiken Polens eget ombud och utgjorde inte en vittnesattest i enlighet med föreskrifterna i Procedural Order No. 2. Trots att bolagen påpekade dessa brister och att ingen representant för den polska åklagarmyndigheten hördes som vittne vid förhandlingen synes handlingen ha godtagits av skiljenämnden. Bolagen åberopade en beedigad vittnesattest av Boris Bannai. Inga förhör genomfördes dock med honom under förhandlingen i Stockholm, eftersom Republiken Polen hade låtit göra klart för bolagen att man skulle se till att han, om han infann sig i Stockholm, skulle gripas på plats genom Interpol och utlämnas till Polen. Ett förhör hade kunnat upptas via videolänk. Republiken Polen avstod slutligen från att korsförhöra Boris Bannai.

Vid bedömning av om ett handläggningsfel föreligger ska, även om detta inte åberopas som en självständig grund för att det förekommit handläggningsfel, beaktas att skiljenämnden undvek att pröva frågan om äganderätten till aktierna trots att det var en del av den fråga som skulle prövas i den särskilda skiljedomen. Skiljenämnden gick i stället direkt på frågan om det hade begåtts ett brott mot investeringsavtalet. Skiljenämnden fann att något sådant brott inte hade styrkts eftersom bolagen inte hade presterat någon bevisning om att tvångsåtgärder var olagliga.

Bolagen är inte förhindrade att göra invändningar om handläggningsfel

Vad gäller yrkandet om ogiltighet på grund av att skiljedomen strider mot ordre public krävs ingen invändning under skiljeförfarandet. Bolagen är vidare inte förhindrade att göra invändningar om handläggningsfel i detta skede, eftersom de under skiljeförfarandet åberopade sin rätt att få utföra sin talan och åberopa bevisning m.m. genom att framställa yrkanden om edition, påkalla förhör och begärt att frågan om äganderätten till aktierna ska prövas etc. Bolagen ifrågasätter även att avslag på ett editionsyrkande är ett beslut man över huvud taget behöver reservera sig mot. Bolagen invände under alla förhållanden mot editionsbeslutet under skiljeförfarandet genom ett brev till skiljenämnden daterat den 14 november 2014.

Republiken Polen

Allmänt om ordre public och handläggningsfel

Bolagen har inte anfört någon princip i rättsordningen i Sverige som skulle ha åsidosatts eller förklarat på vilket sätt skiljenämnden har åsidosatt en sådan princip. Skiljedomarna har upprättats på rättvisande sätt. De innehåller omfattande motiveringar och är förståeliga samt kompletta. Skiljenämnden har presenterat handläggningsregler och tillämplig lag samt beskrivit förfarandets gång, parternas ståndpunkter och argument. Samtliga handläggningsbeslut under förfarandet var i enlighet med de Procedural Orders som beslutats i samråd med parterna. Det stämmer inte att bolagen inte hade möjlighet att föra sin talan eller lägga fram bevisning. De invändningar som bolagen gjort får överhuvudtaget inte åberopas i hovrätten, eftersom

allmän domstol inte får pröva huruvida skiljenämnden gjort en korrekt bedömning av faktiska och rättsliga sakförhållanden.

Felaktigheter ifråga om editionsyrkanden och bevisfrågor

Invändningen avseende skiljenämndens beslut att ålägga bolagen bevisbördan för att Republiken Polen åsidosatt bestämmelserna i investeringsavtalet är uppenbart ogrundad. Skiljenämnden placerade bevisbördan i enlighet med den allmänt accepterade regeln om att det är käranden som har att bevisa omständigheter till stöd för sin talan.

Vad gäller invändningen att skiljenämnden grundade sin bedömning på den förundersökningsbeskrivning som lagts fram av åklagaren, framgår det av innehållet i den särskilda skiljedomen att bolagen aldrig ifrågasatte den beskrivning eller översättning av förundersökningen som Republiken Polen hade presenterat. Även invändningen att åklagaren inte hördes under förhandlingen är ogrundad, eftersom ingen av parterna åberopade något förhör med honom.

I de Procedural Orders som beslutades under skiljeförfarandet angav skiljenämnden på vilket sätt och i vilken form parterna fick yrka edition från motparten samt redovisade de regler skiljenämnden skulle tillämpa vid prövningen av editionsyrkanden. Av skälen till de beslut i vilka skiljenämnden avslag bolagens editionsyrkanden framgår bl.a. att bolagen redan hade tillgång till vissa begärda handlingar genom sitt ombud Boris Bannai och att bolagen i vissa fall inte hade styrkt att de inte hade tillgång till handlingarna. Vidare hade bolagen för vissa av editionsyrkandena inte preciserat vilka handlingar som efterfrågades eller vilka omständigheter som skulle styrkas med de begärda handlingarna. Skiljenämndens beslut var förenligt med de regler som gällde för skiljeförfarandet.

I enlighet med praxis för skiljeförfaranden beslutade skiljenämnden att vittnen skulle lämna skriftliga vittnesmål och att eventuella förhör under förhandlingen skulle genomföras i form av korsförhör. Under förhandlingen skulle förhör endast hållas med de vittnen som motparten hade påkallat motförhör med. Boris Bannai hade lämnat ett

skriftligt vittnesmål och Republiken Polen påkallade inte något motförhör med denne, vilket var anledningen till att något förhör inte hölls med honom. Oaktat detta är det inte korrekt att Republiken Polen skulle ha hotat att gripa Boris Bannai om denne infunnit sig vid förhandlingen.

Huvudsyftet med skiljeförfarandet var att fastställa om bolagen bevisat att Republiken Polen meddelat olagliga beslut eller på annat, olagligt sätt åsidosatt sina åtaganden enligt investeringsavtalet. Skiljenämnden ansåg helt riktigt, vilket parterna i skiljeförfarandet var eniga om, att denna bedömning kunde göras utan att de civilrättsliga förfaranden som pågick i Polen och som syftade till att avgöra äganderätsfrågan avseende aktier Huta Pokoj hade slutförts. Skiljenämnden prövade inte frågan om äganderätten till aktierna i Huta Pokoj, eftersom Republiken Polen inte hade brutit mot investeringsavtalet även om aktierna skulle ha ägts av bolagen.

Bolagen har förlorat rätten göra handläggningsfelen gällande

Även om det, vilket Republiken Polen bestrider, skulle ha förekommit handläggningsfel som sannolikt inverkade på utgången i målet får bolagen inte åberopa dessa fel i klanderprocessen, eftersom inga invändningar gjordes under skiljeförfarandet. Bolagen har således förlorat rätten att göra eventuella fel gällande. Bolagens brev från den 14 november 2014 innebär inte att bolagen gjorde invändning mot skiljenämndens beslut i editionsfrågan, utan brevet rörde överlämnande av andra handlingar.

UTREDNINGEN

Båda parterna har åberopat skriftlig bevisning.

DOMSKÄL**Republiken Polens avvísningssyrkande**

En part i ett skiljeförfarande som vill klandra en skiljedom ska göra detta genom att väcka talan – dvs. genom att ansöka om stämning – i den hovrätt inom vars domkrets skiljeförfarandet har ägt rum. Talan ska väckas inom tre månader från den dag då parten fick del av skiljedomen. En part får efter denna frist inte åberopa en ny klandergrund för sin talan. (36 och 43 § LSF).

Målet handläggs i hovrätten enligt de regler som gäller i tingsrätt för dispositiva tvistemål (53 kap. 1 § rättegångsbalken). Det innebär bl.a. att hovrätten som regel ska utfärda stämning mot svaranden att svara på käromålet. En talan som avser två olika skiljedomar är i rättegångsbalkens mening att betrakta som olika mål, men det finns inget som hindrar att målen handläggs gemensamt.

Av handlingarna framgår att bolagen klandrade den särskilda skiljedomen, Partial Award, genom en stämningsansökan daterad den 4 januari 2016 som kom in till hovrätten den 5 januari 2016. I stämningsansökan angavs att bolagen senare kunde komma att yrka att en ännu inte meddelad slutlig skiljedom avseende kostnader i förfarandet skulle ändras eller upphävas. Samma dag – dvs. den 5 januari 2016 – gav bolagen in en handling till hovrätten rubricerad ”komplettering” i vilken bolagen yrkade att den slutliga skiljedomen, Final Award, skulle ogiltigförklaras eller upphävas. I handlingen angavs att bolagen till stöd för yrkandet åberopade samma grunder och omständigheter samt bevisning som hade åberopats avseende den särskilda skiljedomen.

Hovrätten konstaterar att bolagen redan i stämningsansökan avseende den särskilda skiljedomen förutskickat att bolagen skulle kunna komma att klandra även den slutliga skiljedomen och att så också skedde redan samma dag som stämningsansökan gavs in till hovrätten, dvs. före det att några andra åtgärder hade vidtagits i målet. Enligt hovrätten måste bolagen härigenom anses ha väckt talan avseende både den särskilda skiljedomen och den slutliga skiljedomen. Den fortsatta handläggningen i hovrätten

har också genomförts med den utgångspunkten. Sedan bolagen gett in vissa kompletteringar beslutade hovrätten den 5 april 2016 att utfärda stämning mot Republiken Polen med ett föreläggande att ge in skriftligt svaromål. Stämningen omfattande såväl den särskilda som den slutliga skiljedomen.

Sammantaget innebär detta att det inte finns skäl att avvisa bolagens talan avseende den slutliga skiljedomen. Republiken Polens avvisningsyrkande ska därför avslås.

Ogiltigförklaring av skiljedomarna på grund av ordre public

Enligt 33 § första stycket 2 LSF är en skiljedom ogiltig om skiljedomen eller det sätt på vilket skiljedomen tillkommit är uppenbart oförenligt med grunderna för rättsordningen i Sverige (ordre public). Svensk rätt intar en restriktiv inställning till möjligheten att få en skiljedom ogiltigförklarad med stöd av denna bestämmelse. Av förarbetena till bestämmelsen framgår att den är avsedd att omfatta endast mycket stötande fall och att den därför ytterst sällan blir aktuell att tillämpa. Under ordre public-begreppet har ansetts falla skiljedomar där grundläggande rättsprinciper av materiell eller procedurmässig art har åsidosatts eller där skiljenämnden har avgjort en tvist utan att ta hänsyn till en rättsregel som är tvingande till förmån för tredje man eller ett allmänt intresse och som ger uttryck för en särskilt viktig rättsnorm (se prop. 1998/99:35 s. 140 f. och 234 samt Svea hovrätts domar den 19 februari 2016 i mål nr T 5296-14, den 9 december 2016 i mål nr T 2675-14 och 26 februari 2018 i mål nr T 6582-16).

Bolagen har som grund för att skiljedomarna ska anses vara ogiltiga sammanfattningsvis anfört att skiljenämnden begått handläggningsfel genom att felaktigt avslå bolagens begäran om edition avseende vissa handlingar, att bolagen därför inte kunnat lägga fram den bevisning som behövts samt att skiljenämnden trots detta lagt bevisbördan för att de åtgärder som Republiken Polen vidtagit varit olagliga på bolagen. Hovrätten konstaterar att även om dessa omständigheter skulle föreligga, är de inte av den allvarliga karaktär att skiljedomarna eller det sätt som de tillkommit på kan anses uppenbart oförenliga med grunderna för rättsordningen i Sverige. Bolagens yrkande om att skiljedomarna ska ogiltigförklaras ska därför ogillas.

Upphävande av skiljedomarna på grund av handläggningsfel

En skiljedom kan enligt 34 § första stycket 6 LSF upphävas efter klander om det utan parternas vållande har förekommit något fel i handläggningen som sannolikt har inverkat på utgången. Enligt andra stycket i paragrafen har en part dock inte rätt att åberopa en omständighet som parten genom att delta i förfarandet utan invändning eller på annat sätt får anses ha avstått från att göra gällande. Av den sistnämnda bestämmelsen följer att en part i ett skiljeförfarande måste vara aktiv under förfarandet och protestera mot omständigheter och processuella åtgärder som parten är missnöjd med för att rätten till klander inte ska gå förlorad (se bl.a. Heuman, Skiljemannarätt, 1999, s. 287 f.).

Bolagen har, som angetts ovan, gjort gällande att skiljenämnden begått handläggningsfel bl.a. genom att felaktigt avslå bolagens begäran om edition avseende vissa handlingar, vilket fel enligt bolagen har inverkat på utgången i målet. Som nyss nämnts krävs det att bolagen under skiljeförfarandet invänt mot beslutet för att bolagen ska kunna åberopa det påstådda handläggningsfelet i denna klanderprocess. Det som bolagen anfört om att man under skiljeförandet åberopat sin rätt att få utföra sin talan samt vidtagit olika processuella handlingar innebär, enligt hovrätten, inte att bolagen därigenom kan anses ha invänt mot beslutet. Bolagen har vidare hänvisat till att de under alla förhållanden gjort invändning genom ett brev som skickades till skiljenämnden den 14 november 2014. Hovrätten kan konstatera att brevet tar sikte på andra frågor än det påstådda handläggningsfelet och att det i brevet inte framförts något som kan anses innefatta en invändning mot skiljenämndens beslut att avslå bolagens begäran om edition.

Bolagen har således inte under skiljeförfarandet gjort invändning mot det påstådda handläggningsfelet och får därför inte åberopa det. Redan av detta skäl ska bolagens yrkande om upphävande av skiljedomarna lämnas utan bifall.

Rättegångskostnader

Vid denna utgång är bolagen att anse som tappande parter. Det förhållandet att Republiken Polens avvisningsyrkande avslås leder inte till någon annan bedömning (se NJA 2016 s. 87). Bolagen ska därför solidariskt ersätta Republiken Polen för rättegångskostnader. Det yrkade beloppet är skäligt.

Överklagande

Enligt 43 § andra stycket LSF får hovrättens dom överklagas bara om rätten anser det vara av vikt för ledningen av rättstillämpningen att överklagandet prövas av Högsta domstolen. Hovrätten anser att det inte finns skäl att tillåta att domen överklagas.

Hovrättens dom får inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Ulrika Beergrehn, Göran Söderström, referent, och Adrian Engman.